

اصولاً بر اساس ماده ۱۰۴ قانون برنامه پنجم توسعه و ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه کشور
اصولاً بر اساس ماده ۱۰۴ قانون برنامه پنجم توسعه و ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه کشور

باسمه تعالی

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
رئیس سازمان

شماره:	۱۴۰۰/۱۰۴۷۶۸	بخشنامه به دستگاه های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۴۰۰/۰۳/۰۸	
موضوع: بازنگری ماده ۶۸ شرایط عمومی ۱- پیمان های مهندسی، تأمین کالا و تجهیزات، ساختمان و نصب به صورت توأم (EPC) و ۲- پیمان های تأمین کالا و تجهیزات، ساختمان و نصب به صورت توأم (PC)، برای کارهای صنعتی		

به استناد نظام فنی و اجرایی کشور (طرحها و پروژههای مربوط به مدیریت، پدیدآوری و بهره برداری طرحها و پروژههای سرمایه گذاری دستگاه های مشمول ماده ۱۶۰ قانون برنامه چهارم توسعه و ماده ۲۲۲ قانون برنامه پنجم توسعه) و ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه و ماده ۳۴ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، این بخشنامه که به تصویب شورای عالی فنی رسیده است، به منظور بازنگری ماده ۶۸ شرایط عمومی ۱- پیمان های مهندسی، تأمین کالا و تجهیزات، ساختمان و نصب به صورت توأم (EPC) به شماره ۵۴/۷۱۰۵-۱۰۵/۱۸۹۲۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۴ و ۲- پیمان های تأمین کالا و تجهیزات، ساختمان و نصب به صورت توأم (PC) برای کارهای صنعتی، به شماره ۱۰۱/۱۸۳۴۰۶ مورخ ۱۳۸۳/۱۰/۵، بصورت لازم الاجرا ابلاغ می گردد؛ تا در شرایط عمومی پیمان قراردادهای منعقد شده که تا این تاریخ خاتمه یا برکناری آن ابلاغ نگردیده و همچنین قراردادهای منعقد آتی، اعمال گردد.

- ۱- در کلیه مواد شرایط عمومی پیمان (از قبیل مواد ۱۴-۴، ۲۷-۶، ۵۳-۴ و ۶۶) عبارت «فسخ» جایگزین عبارت های «برکناری» یا «برکنار» می شود.
- ۲- متن زیر جایگزین ماده ۶۸ شرایط عمومی پیمان می گردد (در متن جایگزین، عبارات «فنی و مهندسی» و «مهندسان طراح» در بندهای ۶۸-۱ و ۶۸-۲ و ۶۸-۳، برای پیمانهای PC حذف می گردد):

ماده ۶۸. فسخ پیمان توسط کارفرما

- ۶۸-۱. وقوع هر یک از شرایط زیر، می تواند باعث فسخ پیمان شود، بدون آن که از سایر اختیارات و حقوق کارفرما بکاهد.
- ۶۸-۱-۱. قصور مستمر پیمانکار در اجرای کارهای موضوع پیمان، طبق اسناد و مشخصات فنی پیمان و بدون آن که محدود به آنها باشد، شامل موارد زیر خواهد بود:
  - قصور در انجام دادن به موقع کارهای فنی و مهندسی، عملیات ساختمان و نصب و تأمین عوامل مورد نیاز، به تناسب قسمت های مختلف کار.
  - قصور در تأمین به موقع مصالح و تجهیزات، از نظر کمی و کیفی.
  - تأخیر در شروع و اتمام قسمت های مختلف کار و عقب ماندن از برنامه زمانی کارها، با توجه به ماده ۶۶.
  - توقف تمام یا قسمتی از کار، بدون دلیل موجه یا به علت توقیف اموال پیمانکار از سوی محاکم قضایی.
- ۶۸-۱-۲. عدول بارز، یا نادیده انگاشتن برخی از مفاد پیمان.
- ۶۸-۱-۳. ورشکستگی یا انحلال شرکت پیمانکار که موجب توقف و یا کندی پیشرفت کار شود.
- ۶۸-۱-۴. واگذاری پیمان از سوی پیمانکار، به اشخاص ثالث.
- ۶۸-۱-۵. تأخیر مستمر در پرداخت دستمزد کارکنان از سوی پیمانکار، با توجه به بند ۲۷-۶.

دفترخانه
سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران
شماره: ۴۴۲ ۴۲
تاریخ: ۱۴۰۰/۰۳/۲۲

شماره : ۱۴۰۰/۱۰۴۷۶۸	بخشنامه به دستگاه های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ : ۱۴۰۰/۰۳/۰۸	
موضوع: بازنگری ماده ۶۸ شرایط عمومی ۱- پیمان های مهندسی، تأمین کالا و تجهیزات، ساختمان و نصب به صورت توأم (EPC) و ۲- پیمان های تأمین کالا و تجهیزات، ساختمان و نصب به صورت توأم (PC)، برای کارهای صنعتی	

۶۸-۲. در صورتی که به علت هر یک از عوامل یاد شده، کارفرما در نظر داشته باشد پیمان را فسخ کند، مراتب را با درج مواردی که به آنها استناد نموده است، به پیمانکار ابلاغ می کند. پیمانکار، مکلف است ظرف مدت هفت روز از تاریخ دریافت ابلاغ کارفرما، در صورتی که دلایلی حاکی از عدم انطباق نظر کارفرما با موارد اعلام شده داشته باشد، مراتب را به اطلاع کارفرما برساند. اگر ظرف مهلت مقرر پاسخی از سوی پیمانکار نرسد، یا کارفرما دلایل اقامه شده را مردود بداند، موضوع فسخ در پرونده های ملی توسط هیاتی متشکل از سه نفر به انتخاب وزیر یا بالاترین مقام سازمان کارفرما (در مورد سازمان هایی که تابع هیچ یک از وزارتخانه ها نیستند) بررسی می شود. در طرح ها و پروژه های استانی یا ملی استانی شده، کارفرما مستندات لازم را به دبیرخانه شورای فنی استان (سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان) به منظور بررسی فسخ ارسال می نماید و موارد پس از بررسی در «کارگروه پیمان و ضوابط فنی» جهت تأیید به شورای فنی استان ارسال می گردد. در صورت تأیید فسخ توسط هیات سه نفره مذکور یا شورای فنی استان (برحسب مورد)، کارفرما پس از دریافت مصوبه، فسخ پیمان را بلافاصله به پیمانکار ابلاغ می کند و بدون نیاز به انجام دادن تشریفات قضایی، به ترتیب مفاد این ماده، عمل می نماید.

۶۸-۲-۱. کارفرما، نسبت به ضبط ضمانتنامه انجام تعهدات و سپرده حسن انجام کار پیمانکار اقدام نموده و کارهای انجام شده، و در صورت نیاز کارگاه ها، تأسیسات و ساختمان های موقت، مصالح و تجهیزات موجود در انبارهای کارگاه یا محل های دیگر، ماشین آلات ساختمانی پیمانکار و هر نوع تدارکات موجود در کارگاه را، در اختیار می گیرد.

پیمانکار، با هماهنگی کارفرما، نسبت به برجیدن آن بخش از تأسیسات موقت در محل کارگاه، که مورد نیاز کارفرما نیست، اقدام می کند و بخش های مورد نیاز کارفرما، با توافق دو طرف تقویم شده و همراه با اسناد و مدارک مربوط، تحویل کارفرما می گردد. همچنین، پیمانکار موظف به پاکسازی کارگاه از نخاله ها مصالح مازاد و غیر قابل استفاده از تجهیزات ساختمانی خود است. ماشین آلات ساختمانی پیمانکار، که برای ادامه کارها توسط کارفرما مورد نیاز باشند، تا زمان مورد نیاز در اختیار کارفرما قرار می گیرد و در خصوص هزینه های مربوطه با توافق طرفین اقدام می شود.

۶۸-۲-۲. پیمانکار حداکثر ظرف مدت ده روز از تاریخ ابلاغ فسخ، برای صورت برداری از کارهای انجام شده قبلی و سایر تجهیزات و تأسیسات یاد شده در بند ۶۸-۲-۱، به اتفاق کارفرما در محل حضور می یابد. در صورت عدم حضور پیمانکار در موعد مقرر، کارفرما به منظور تأمین دلیل، با حضور نماینده دادگاه محل، مستقیماً نسبت به صورت برداری ها، اقدام می نماید. از تاریخ ابلاغ فسخ پیمان تا تاریخ انجام صورت برداری، حداکثر به مدت سه ماه، نصف هزینه های مربوط به نگهداری و حفاظت کارگاه به عهده کارفرما و نصف دیگر به عهده پیمانکار است و پس از این مدت هزینه های مربوطه به عهده کارفرما می باشد. کارفرما می تواند پس از صورت برداری نسبت به تکمیل کار از طریق سایر پیمانکاران اقدام نماید.

۶۸-۲-۳. پیمانکار، موظف است تمام پیمان های خود را با مهندسان طراح، فروشندگان و پیمانکاران دست دوم، که کارفرما خواستار ادامه آنها نیست، با رعایت مفاد بندهای قبل، متوقف سازد. همچنین، اسناد و مدارک مربوط به تدارک تجهیزات و مصالحی را که طبق مشخصات فنی منضم به پیمان و در چارچوب برنامه زمانی مطابق بند ۶۸-۲-۳، در مرحله سفارش خرید

شماره : ۱۴۰۰/۱۰۴۷۶۸	بخشنامه به دستگاه های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ : ۱۴۰۰/۰۳/۰۸	
موضوع: بازنگری ماده ۶۸ شرایط عمومی ۱- پیمان های مهندسی، تأمین کالا و تجهیزات، ساختمان و نصب به صورت توأم (EPC) و ۲- پیمان های تأمین کالا و تجهیزات، ساختمان و نصب به صورت توأم (PC)، برای کارهای صنعتی	

به فروشنندگان و یا سایر مراحل خرید و حمل تا قبل از رسیدن به کارگاه هستند را به کارفرما منتقل کند. همچنین، باید سایر اسناد مربوط به تعهدات خود را در برابر اشخاص ثالث و در رابطه با پیمان، همراه اسناد مثبته مالی، تحویل کارفرما دهد.

۴-۲-۶۸. پیمانکار، موظف است تمام نقشه ها، مشخصات فنی و اسناد و مدارکی را که توسط وی، مهندسین طراح، فروشنندگان و پیمانکاران دست دوم تهیه شده اند، به کارفرما تحویل دهد.

۵-۲-۶۸. پس از انجام صورت برداری ها، مبالغ زیر محاسبه می شود:

- بهای کارهای انجام شده طبق پیمان، تا زمان فسخ پیمان.
- بهای تجهیزات و مصالح موجود در کارگاه، که طبق مشخصات فنی پیمان تأمین شده اند.
- هزینه تأدیه شده از سوی پیمانکار، برای آن بخش از تجهیزات و مصالحی که پیمانکار در چارچوب برنامه زمانی مطابق بند ۱-۲-۳ و چارچوب بند ۱-۲-۶۸، در مرحله سفارش خرید به سازندگان، فروشنندگان، یا سایر مراحل خرید و حمل تا قبل از رسیدن به کارگاه هستند، و اسناد آنها تحویل کارفرما شده است.
- هزینه احداث تأسیسات و کارگاه های موقت پیمانکار، در صورتیکه بخشی از آن در محاسبه هزینه مستقیم کارها، به شرح یاد شده، منظور نشده و مورد نیاز کارفرما برای ادامه کارها باشد.
- ۶-۲-۶۸. صورت وضعیت قطعی (و تعدیل و سایر موارد مربوط حسب مورد) کارهای انجام شده تا زمان فسخ پیمان، تهیه شده و مابه التفاوت آن با پرداخت های قبلی به پیمانکار، مشخص می شود.
- در صورتی که این مابه التفاوت مثبت باشد، رقم مابه التفاوت به حساب طلب پیمانکار منظور می شود و در صورت منفی بودن آن، رقم مابه التفاوت به حساب بدهی وی منظور می گردد.

محمد باقر نوبخت